

Baronesa

čtvrtletník Hvězdárny barona Artura Krause

DDM DELTA Pardubice, ul. Gorkého 2658

*V pátek 24. září 2010 se odehraje již 6. ročník **Evropské Noci vědců**, která si klade za cíl představit lidem vědce jako obyčejné lidi a vědu, v našem případě astronomii, jako mnohdy krásný a poučný koníček. O tom bychom Vás rádi přesvědčili i u nás **na pardubické hvězdárně**, kde bude probíhat od **19 hodin do půlnoci** bohatý program. V průběhu pardubické noci zaslechnete například cestopisnou přednášku či shlédnete unikátní fotografickou výstavu... Spolupřadatelem VI. Noci vědců je **Česká astronomická společnost** a **Europe Direct**.*

Nabídka programů
pro děti, mládež i širokou veřejnost

září, říjen, listopad 2010

Astronomické zajímavosti na podzim 2010

Merkur	na přelomu září a října viditelný před rozbřeskem nízko na východní obloze
Venuše	nepozorovatelná, v listopadu se pomalu objeví na ranní obloze
Mars	nepozorovatelný
Jupiter	pozorovatelný celou noc, v listopadu zapadá už časně ráno
Saturn	od října nízko na ranní obloze

Pozn.: časové údaje jsou platné pro středoevropský čas.

Měsíc	poslední čtvrt' nastává	01.9. v 18:21	01.10. ve 04:51	
	nov nastává	08.9. v 11:29	07.10. v 19:44	06.11. v 05:51
	první čtvrt' nastává	15.9. v 06:49	14.10. ve 22:27	13.11. v 17:38
	úplněk nastává	23.9. v 10:16	23.10. ve 02:36	21.11. v 18:27
	poslední čtvrt' nastává		30.10. ve 13:45	28.11. ve 21:36

Slunce Dny se po podzimní rovnodennosti dále zkracují.
Dne 23. 9. 2010 ve 4:08 Slunce vstupuje do znamení Vah, podzimní rovnodennost.
Ve středu **1. 9. 2010** vychází v 5:15, zapadá v 18:44;
v úterý **30. 11. 2010** vychází ve 7:35, zapadá ve 16:02.

Nejzajímavější úkazy a události

21. 9. Jupiter v opozici se Sluncem

Planeta Jupiter se dostává 21. září do opozice se Sluncem, je tedy pozorovatelná celou noc. Při této opozici bude dosahovat tzv. kladných deklinací, bude tedy při kulminacích nad jižním obzorem už poměrně vysoko a pozorovatelná bez negativního vlivu neklidu zemské atmosféry. *Planeta bude pozorovatelná až do konce února 2011*, kdy se ztratí na večerní obloze v soumrácném světle. Den po opozici, 22. září, najdeme (již v malém dalekohledu) jen 53' (necelé dva úplňky nad sebou) severně od Jupiteru planetu Uran.

22. 10. Maximum meteorického roje Orionid

V průběhu noci nastává maximum roje, jehož mateřským tělesem je nejslavnější kometa 1P Halley. Ta se vrací ke Slunci za přibližně 76 let, další návrat očekáváme v roce 2062. Prach z chvostu komety nám však zdobí oblohu každý rok hned dvakrát (Země proudem částic prochází i v květnu během roje η -Aquarid). Maximum roje je ploché s občasnými „sprškami“ až 80 meteorů v hodině, běžná frekvence v České republice nepřesahuje 20 meteorů v hodině. Letošní maximum bude bohužel silně rušit měsíční svit, neboť Měsíc bude ve fázi jen několik hodin před úplňkem v souhvězdí Ryb. Vhodné je proto roj pozorovat až v ranních hodinách, kdy je souhvězdí Orionu nejvýše nad obzorem.

31. 10. Zimní čas

V neděli ráno ve 3 hodiny se posouvá čas na 2. hodinu, začíná zimní čas.

Celý říjen Viditelnost komety 103P Hartley 2

V průběhu října máme možnost pozorovat mimořádný návrat komety 103P Hartley, která by na konci měsíce mohla být pozorovatelná i pouhým okem (mimo městské osvětlení). V průběhu října poletí od Kassiopeje před Vozku do Blíženců, bude tedy v pozdních večerních hodinách velmi vysoko nad obzorem. Hvězdárna v průběhu viditelnosti komety bude zapojena do *projektu CHW*, při němž bude moci každý laik či amatér mít možnost kometu vizuálně odpozorovat a zaslat svá pozorování do celosvětové databáze pozorování komet ICQ. Více na chw.kommet.cz nebo na našich webových stránkách.

Hvězdárna barona Artura Krause lidem

Hvězdárna b. A. Krause ve spolupráci s *Astronomickou společností Pardubice* si pro Vás připravila přednášky na zajímavá témata probíhající po celý školní rok 2009/2010 mimo letní měsíce, ve kterých se činnost hvězdárny přesunuje na letní tábory a různá astronomická soustředění. O výběru témat a nejbližších přednáškách hvězdárna informuje na **svém novém webu www.astropardubice.cz**.

Od roku 2009 je na hvězdárně programový sortiment rozšířen o velmi zajímavé audiovizuální pořady, jejichž seznam rovněž naleznete na zmíněných internetových adresách (případně Vám informace poskytneme telefonicky).

Na Hvězdárně barona Artura Krause se nachází automatizovaný zrcadlový dalekohled o průměru 0,45 m. Je to druhý největší dalekohled v České republice určený pro popularizaci astronomie a pozorování pro veřejnost. **Přijďte se podívat! Těšíme se na Vaši návštěvu.**

Připravované přednášky a akce pro veřejnost

Pátek 24. září – akce VI. Evropská Noc vědců na pardubické hvězdárně. Během akce budete moci navštívit přednášku **Petra Horálka**, „**Svědectví z ráje aneb Cookovy ostrovy 2010**“. Dále spatříte unikátní fotografickou výstavu a v programu je samozřejmě i pozorování noční oblohy (za jasného počasí)
Akce proběhne **od 19 do 24 hodin**. Více na přiloženém letáku nebo na **www.astropardubice.cz**. Vstup je samozřejmě ZDARMA.

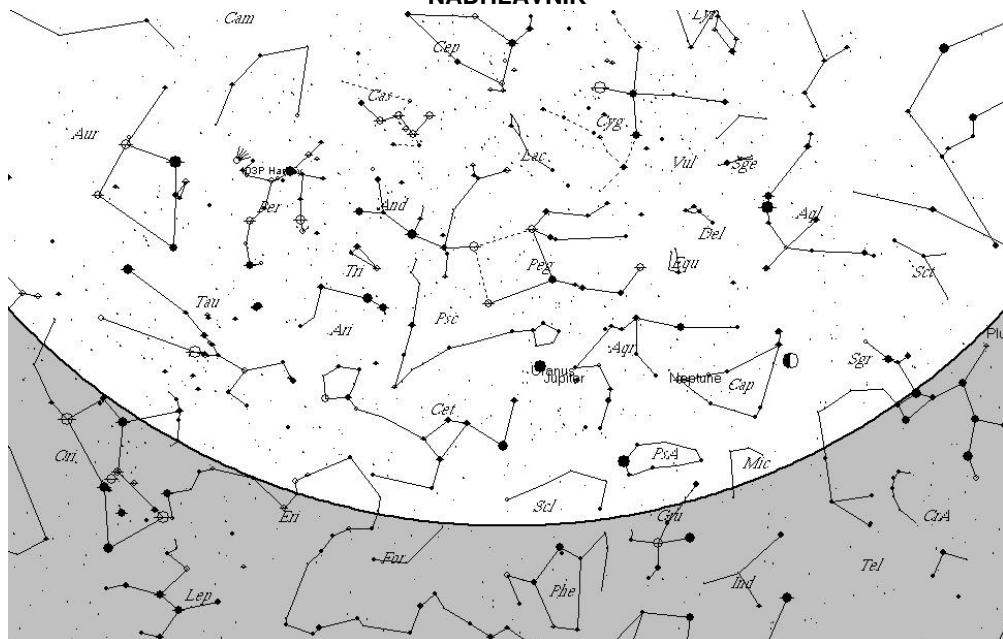
Pátek 29. října – přednáška „Zvířecí kosmonauté“. Přednášející **Milan Halousek** Vám představí nejslavnější hrdiny amerického i ruského kosmického programu před nástupem éry lidí. Pravda o smrti Laiky či o americkém opičím astronautovi bude jen malým úštěpkem všech zajímavostí, které na přednášce zazní. Přednáška začíná **v 19 hodin**. Vstupné 30,-

Pátek 26. listopadu – přednáška „Ako zomierajú hviezdy?“. Přednášející a vzácný host **Zuzana Sobotková**, předsedkyně *Slovenského zväzu astronómov amatérov* nás provede Závěrečnými etapami života hvězd. Proč se některé hvězdy loučí stylově, ne-li nezapomenutelně výbuchem supernovy, zatímco jiné jen tiše a velmi pomalu pohasínají? Dá se vůbec odhadnout „čas úmrtí“ nějaké hvězdy? A můžeme toho být svědky? Přednáška začíná **v 19 hodin**. Vstupné 30,-

Hvězdárna má též svou turistickou známku, cena je 30,-.

NADHLAVNÍK

VÝCHOD

JIH

ZÁPAD >

Mapa noční oblohy. Situace na mapě odpovídá **15. říjnu 2010 ve 21:00** středoevropského času. Na jihozápadě najdete **Měsíc**, na jihu planety **Jupiter** s **Uranem** a vysoko nad jihovýchodem v souhvězdí Persea je **kometa 103P Hartley 2**. Oblast v šedé barvě je pod obzorem.

HVĚZDÁRNA JE NA PODZIM OTEVŘENA:

ZÁŘÍ	PÁTEK	20:00 – 22:00
ŘÍJEN	STŘEDA, ČTVRTEK, PÁTEK	19:00 – 21:00
LISTOPAD	STŘEDA, ČTVRTEK, PÁTEK	18:00 – 20:00

POZOROVÁNÍ POUZE ZA JASNÉHO POČASÍ, JINAK NÁHRADNÍ PROGRAM.

VSTUPNÉ: DOSPĚLÍ **30 Kč**, DĚTI (DO 15 LET) **15 Kč**

Objednávky pro organizované kolektivy i jednotlivce mimo uvedený čas zasílejte vedoucímu pracovníkovi Hvězdárny barona Artura Krause, panu *Petru Komárkovi*.

e-mail: info@astropardubice.cz, telefon: 603 165 366, 466 310 563

Další informace naleznete na:
www.astropardubice.cz